

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ
ΘΕΜΑΤΩΝ

Μαρούσι, 13-7- 2026

Αρ. Πρωτ. 93780 /ΥΣ

Ταχ. Δ/ση : Α. Παπανδρέου 37

Τ.Κ. – Πόλη : 151 80–ΜΑΡΟΥΣΙ

E-mail : gnk2@minedu.gov.gr

Τηλέφωνο : 210 344 3830

ΔΖ

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού
Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
ΚΟΙΝ: Βουλευτή κ.
-Μάλαμα Κυριακή
(Δια της Βουλής των Ελλήνων)

ΘΕΜΑ: «Απάντηση στην Ερώτηση με αριθμ. πρωτ. 5460/21-5-2026»

Σε απάντηση του ανωτέρω Μέσου Κοινοβουλευτικού Ελέγχου, κάνουμε γνωστά τα ακόλουθα:

Η πολιτική σχετικά με τον προσδιορισμό του ύψους των τελών φοίτησης, καθώς και το ανώτατο όριο αυτών για τα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών ανά Σχολή του Α.Ε.Ι. ρυθμίζεται στον κανονισμό προγραμμάτων μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών του Ιδρύματος, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 79 του ν. 4957/2022 «Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις» (Α' 141). Ομοίως με τον ανωτέρω Κανονισμό ρυθμίζονται και η διαδικασία χορήγησης υποτροφιών, ανταποδοτικών και μη προς τους/τις μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες.

Επιπλέον, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 80 του ως άνω νόμου στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ ρυθμίζονται μεταξύ άλλων οι πηγές χρηματοδότησης του Π.Μ.Σ. και το ύψος των τελών φοίτησης, εφόσον καθορίζονται τέλη φοίτησης καθώς επίσης και η δυνατότητα χορήγησης υποτροφιών με κριτήρια αριστείας και παροχής ανταποδοτικών υποτροφιών.

Στην παρ. 6 του ως άνω άρθρου ορίζεται ότι τα Α.Ε.Ι. δύναται να συμπράττουν για την οργάνωση Π.Μ.Σ. και με ιδρύματα και ερευνητικούς οργανισμούς της αλλοδαπής. Στην ανωτέρω περίπτωση με απόφαση της Συγκλήτου του Α.Ε.Ι. εγκρίνεται το ειδικό πρωτόκολλο συνεργασίας για την οργάνωση κοινών Π.Μ.Σ., το οποίο περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τα στοιχεία της ανωτέρω παρ. 3 του άρθρου 80, μεταξύ αυτών όπως προαναφέρθηκε και τα τέλη φοίτησης και τη συνεισφορά κάθε συνεργαζόμενου φορέα σε ανθρώπινους πόρους, χρήση εργαστηριακών υποδομών και πρακτική άσκηση.

Περαιτέρω, επισημαίνεται ότι το δικαίωμα δωρεάν φοίτησης σε Π.Μ.Σ με τέλη φοίτησης ρυθμίζεται στο άρθρο 86 του ν. 4957/2022 .

Κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 2 του άρθρου 418 του ως άνω νόμου, εκδόθηκαν η με αρ. πρωτ. 108990/Ζ1/08.09.22 υ.α «Ρύθμιση των θεμάτων σχετικά με τη διαδικασία δωρεάν φοίτησης σε Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών με τέλος φοίτησης» (Β' 4899) και η αρ. πρωτ. 41714/Ζ1/19.04.2024 (Β' 2515) υ.α «Διαπίστωση του ποσού που αντιστοιχεί στο εθνικό διάμεσο διαθέσιμο ισοδύναμο εισόδημα για τη χορήγηση δικαιώματος δωρεάν φοίτησης σε Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Α.Ε.Ι. κατά το ακαδημαϊκό έτος 2024-2025».

Ειδικότερα, με την ως άνω διάταξη, για την απαλλαγή από τα τέλη φοίτησης στα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών με τέλος φοίτησης, ορίστηκαν νέα εισοδηματικά, κοινωνικά κριτήρια καθώς και η πλήρωση της προϋπόθεσης αριστείας κατά τον πρώτο κύκλο σπουδών.

Για την εφαρμογή των εισοδηματικών κριτηρίων σύμφωνα με το άρθρο 86 του ν. 4957/2022 λαμβάνεται υπόψιν: 1) το Εθνικό διάμεσο διαθέσιμο ισοδύναμο εισόδημα, όπως προσδιορίζεται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή και διαπιστώνεται στην απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού που εκδίδεται κατ' έτος και 2) το φορολογητέο εισόδημα, ήτοι το εισόδημα που απομένει μετά την αφαίρεση των δαπανών που εκπίπτουν σύμφωνα με τον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Κ.Φ.Ε.) από το ακαθάριστο εισόδημα.

Σύμφωνα με την παρ. 1 του ως άνω άρθρου, γενική προϋπόθεση για τη χορήγηση του δικαιώματος δωρεάν φοίτησης με οικονομικά ή κοινωνικά κριτήρια, είναι η πλήρωση προϋποθέσεων αριστείας κατά τον πρώτο κύκλο σπουδών, που αντιστοιχεί κατ' ελάχιστον στην κατοχή βαθμού ίσου ή ανώτερου του επτάμισι με άριστα στα δέκα (7,5/10).

Περαιτέρω, διευκρινίζεται ότι, η πρόσληψη τακτικού προσωπικού στα Α.Ε.Ι. πραγματοποιείται κατόπιν σχετικού αιτήματος του φορέα στο πλαίσιο του ετήσιου προγραμματισμού προσλήψεων και σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4765/2021 (Α' 6) «Εκσυγχρονισμός του συστήματος προσλήψεων στον δημόσιο τομέα και ενίσχυση του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.) και λοιπές διατάξεις», όπως ισχύουν.

Τέλος σύμφωνα με το υπ' αριθμ. 6743/29-5-2026 έγγραφο του Παντείου Πανεπιστημίου ισχύουν τα ακόλουθα:

«(...)Το ΠΜΣ «Παγκόσμια Κίνα / Global China» αποτελεί μέρος εθνικής πολιτικής διεθνοποίησης των ελληνικών ΑΕΙ. Η Πρόσκληση «Διεθνοποίηση» του Αυγούστου 2024, στο πλαίσιο του Ταμείου Ανάκαμψης, προσέλυσε 132 προτάσεις από ελληνικά πανεπιστήμια σε συνεργασία με κορυφαία ιδρύματα παγκοσμίως — Yale, Harvard, Columbia, Sciences Po, Σορβόνη, ΕΤΗ Ζυρίχης, Imperial College. Το Πάντειο είναι ένα από αυτά. (...)

Στο πεδίο που καλύπτει το πρόγραμμα — τη σύγχρονη Κίνα — το κενό είναι αντικειμενικό: δεν υπάρχει κανένα άλλο εξειδικευμένο πρόγραμμα κοινωνικών επιστημών για τη σύγχρονη Κίνα στην Ελλάδα, παρά το γεγονός ότι η Κίνα είναι ο πρωταγωνιστικός δρώντας στο παγκόσμιο σύστημα και ο τρίτος μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος της χώρας.

Το πρόγραμμα δεν μετατρέπει κανένα έως σήμερα δωρεάν ΠΜΣ σε πρόγραμμα με δίδακτρα. Πρόκειται για νέο, διεθνές πρόγραμμα διπλού τίτλου που δημιουργήθηκε ακριβώς στο πλαίσιο αυτής της εθνικής στρατηγικής. Ταυτόχρονα, το Πάντειο Πανεπιστήμιο παραμένει το μοναδικό ελληνικό ΑΕΙ όπου η συντριπτική πλειονότητα των ΠΜΣ παρέχεται χωρίς τέλη φοίτησης — γεγονός που αποτυπώνει τη διαχρονική του προσήλωση στην αρχή της ελεύθερης πρόσβασης στη μεταπτυχιακή εκπαίδευση. Τα δύο αυτά στοιχεία δεν συγκρούονται — αλληλοενισχύονται: ένα ισχυρό, διεθνώς αναγνωρισμένο δημόσιο πανεπιστήμιο είναι σε θέση να διατηρεί και να επεκτείνει τα δωρεάν ΠΜΣ του.

Ερώτημα 1 — Δωρεάν μεταπτυχιακά και υποστέλεχωση

Η ερωτούσα εκφράζει ανησυχία μήπως η υποστέλεχωση και υποχρηματοδότηση των δημόσιων ΑΕΙ μετατρέπεται σε επιχείρημα υπέρ της επιβολής διδάκτρων. Επί τούτου

επισημαίνονται τα εξής:

Το πρόγραμμα δεν εισάγει για πρώτη φορά δίδακτρα στο Πάντειο. Το Πανεπιστήμιο ήδη λειτουργεί δύο θεσμοθετημένα ΠΜΣ με τέλη φοίτησης, εγκεκριμένα από τη Σύγκλητο:

- «Master of Arts in Digital Transformation»: 3.500 € (φοιτητές ΕΕ) / 5.500 € (εκτός ΕΕ).
- «Silver Economy: Οικονομία, Κοινωνία και Καινοτομία στη Μακροβιότητα» (σε συνδιοργάνωση με το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο): 2.500 €.

Και τα δύο λειτουργούν χωρίς να έχει αλλοιωθεί ο δημόσιος χαρακτήρας του ιδρύματος — γιατί αυτός ο χαρακτήρας δεν εξαρτάται από το αν κάθε πρόγραμμα έχει μηδενικό κόστος, αλλά από το γεγονός ότι η συντριπτική πλειονότητα των ΠΜΣ του Παντείου εξακολουθεί να παρέχεται χωρίς δίδακτρα. Η Πρυτανεία έχει επανειλημμένα δεσμευτεί ότι αυτό δεν αλλάζει. Η δυνατότητα επιβολής τελών φοίτησης σε εξειδικευμένα ΠΜΣ προβλέπεται ρητώς από τον Ν. 4485/2017 και επιβεβαιώνεται από τον Ν. 4957/2022. Το σύνολο των ελληνικών ΑΕΙ κάνει χρήση αυτής της δυνατότητας.

Το ΠΜΣ «Παγκόσμια Κίνα» λειτουργεί αυτοχρηματοδοτούμενο — δεν επιβαρύνει τον τακτικό προϋπολογισμό. Το 45% των εσόδων του κατευθύνεται στη λειτουργική υποστήριξη των δωρεάν ΠΜΣ, ορισμένα εκ των οποίων έχουν αναστείλει τη λειτουργία τους λόγω υποστελέχωσης. Αυτό δεν αποτελεί επιχείρημα υπέρ των διδασκων — αποτελεί εμπράγματο στήριξη της βιωσιμότητας των δωρεάν ΠΜΣ. Το αίτημα για επαρκή δημόσια χρηματοδότηση αυτών των προγραμμάτων είναι αίτημα που συμμεριζόμαστε πλήρως.

Κοινωνική προσβασιμότητα και υποτροφίες: Η ερώτηση αναφέρεται σε «οικονομικούς φραγμούς». Το πρόγραμμα έχει σχεδιαστεί με ρητή μέριμνα για την αντιμετώπισή τους:

- 40% των θέσεων καλύπτεται από υποτροφίες που χρηματοδοτούνται εξ ολοκλήρου από τα ίδια έσοδα του προγράμματος.
- Fellowships Columbia University: οι καλύτεροι απόφοιτοι του ελληνικού σκέλους απαλλάσσονται πλήρως από δίδακτρα δεύτερου έτους ύψους ~80.000 δολαρίων μέσω υποτροφιών που παρέχει το ίδιο το Columbia. Φοιτητές ελληνικού δημόσιου πανεπιστημίου αποκτούν πρόσβαση σε ένα από τα κορυφαία ακαδημαϊκά περιβάλλοντα του κόσμου με μοναδικό κριτήριο την αξία τους.

Ερώτημα 2 — Δαπάνες τρίτων, τεχνική υποστήριξη, προβολή

α) Διόρθωση της διπλής καταμέτρησης της Ερώτησης:

Τα δύο ποσά που αναφέρει η Ερώτηση (496.000 € «Επεξεργασίες από τρίτους» και 483.600 € «προς συμβουλευτική εταιρεία») αφορούν ακριβώς το ίδιο υποέργο: το ΠΕ4 Project Management. Το πρώτο είναι ο αρχικός προϋπολογισμός με ΦΠΑ, το δεύτερο το ύψος της συναφθείσας σύμβασης. Δεν πρόκειται για δύο δαπάνες — πρόκειται για την ίδια δαπάνη, αναφερόμενη δύο φορές από διαφορετικές πηγές.

β) Αναλυτικός πίνακας δαπανών (ποσά χωρίς ΦΠΑ):

- Project Management (ΠΕ4): 370.000 € — Διοίκηση και συντονισμός έργου, προετοιμασία διαγωνιστικών διαδικασιών, οικονομική διαχείριση, εξεύρεση χρηματοδότησης. Ανατέθηκε κατόπιν ανοικτού διεθνούς ηλεκτρονικού διαγωνισμού μέσω ΕΣΗΔΗΣ (Ν. 4412/2016), με δημοσίευση στην ΕΕΕΕ, ΚΗΜΔΗΣ και Διαύγεια.
- Εικαστική ταυτότητα, ιστοσελίδα και διεθνής προβολή (ΠΕ5.1): 90.000 € — Ανατέθηκε μέσω ηλεκτρονικού ανοικτού διαγωνισμού κάτω ορίων, σύμφωνα με τον Ν. 4412/2016.
- Διοργάνωση διεθνούς συνεδρίου (ΠΕ5.2): 30.000 € — Ανατέθηκε μέσω απευθείας ανάθεσης κατόπιν έρευνας αγοράς. Το συνέδριο με το Columbia πραγματοποιήθηκε στις 22-23/5/2026.
- Κτηριακές υποδομές (ΠΕ2.2): 380.000 € — Αναβάθμιση χώρων για τη λειτουργία του προγράμματος. Η διαγωνιστική διαδικασία είναι σε εξέλιξη.

γ) Το αντικείμενο της τεχνικής υποστήριξης — γιατί απαιτήθηκε:

Η συνεργασία με το Columbia δεν αφορά απλώς τη λειτουργία ενός μεταπτυχιακού προγράμματος. Αφορά τη δημιουργία και πιστοποίηση ενός σύνθετου διεθνούς ακαδημαϊκού

σχήματος διπλού τίτλου με παράλληλη διαχείριση: ακαδημαϊκής πιστοποίησης σε δύο χώρες, νομικής συμμόρφωσης με δύο διαφορετικές έννομες τάξεις, διεθνών συμβατικών δεσμεύσεων, οικονομικής παρακολούθησης στο πλαίσιο του ΤΑΑ με αυστηρές απαιτήσεις συμμόρφωσης, κτηριακών παρεμβάσεων και πολλαπλών διαγωνιστικών διαδικασιών — όλα εντός ασφυκτικού χρονοδιαγράμματος.

Ο ΕΛΚΕ ενός μικρού πανεπιστημίου — με υποστελεχωμένη τεχνική υπηρεσία, (...) — δεν θα μπορούσε αντικειμενικά να διαχειριστεί αυτό το εύρος εργασιών. Η εξωτερική υποστήριξη δεν είναι επιλογή πολυτέλειας. Είναι η προϋπόθεση για να μπορεί ένα δημόσιο πανεπιστήμιο να απορροφά ευρωπαϊκούς πόρους και να υλοποιεί εγχειρήματα αυτού του επιπέδου.

Η πρακτική αυτή, εξάλλου, δεν είναι ιδιοτροπία του Παντείου: η μεγάλη πλειοψηφία των 132 προτάσεων ελληνικών ΑΕΙ στη δράση «Διεθνοποίηση» προέβλεπε αντίστοιχες δαπάνες project management.

Τα δημοσίως αναφερόμενα ποσά αντιστοιχούν στον αρχικό ανώτατο προϋπολογισμό — οι τελικές καταβολές καθορίζονται αποκλειστικά από τα πραγματικά πιστοποιημένα παραδοτέα.

Ερώτημα 3 — Κανονισμός λειτουργίας, δίδακτρα, υποτροφίες

Ο Κανονισμός Λειτουργίας εγκρίθηκε από τη Σύγκλητο. Τα τέλη φοίτησης ορίζονται: 5.000 € για φοιτητές ΕΕ και 8.000 € για φοιτητές τρίτων χωρών — ποσά συγκρίσιμα ή χαμηλότερα από αντίστοιχα αγγλόφωνα ΠΜΣ άλλων ελληνικών ΑΕΙ. Η δυνατότητα αυτή προβλέπεται ρητώς από τον Ν. 4485/2017 και τον Ν. 4957/2022.

Το σύστημα υποτροφιών αναλύεται στο Ερώτημα 1 ανωτέρω. Συνοπτικά: 40% των θέσεων καλύπτεται από υποτροφίες εκ των ιδίων εσόδων, ενώ οι καλύτεροι απόφοιτοι λαμβάνουν πλήρη απαλλαγή από δίδακτρα ~80.000 δολαρίων για το δεύτερο έτος στο Columbia μέσω fellowships.

Ερώτημα 4 — Συμβατικές δεσμεύσεις έναντι Columbia University

Η συμφωνία με το Columbia ορίζει τις οικονομικές δεσμεύσεις του Παντείου εντός των ορίων του εγκεκριμένου προϋπολογισμού. Δεν προβλέπει χρηματικές ρήτρες σε περίπτωση μη υλοποίησης. Ωστόσο, ενδεχόμενη αναστολή θα συνεπαγόταν:

- Χρηματοδοτικές συνέπειες: κίνδυνος επιστροφής ευρωπαϊκών πόρων λόγω μη εκπλήρωσης παραδοτέων ΤΑΑ.
- Ακαδημαϊκές συνέπειες: διακοπή μοναδικής συνεργασίας — η Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών του Columbia διατηρεί αντίστοιχες συνεργασίες διπλού τίτλου μόνο με LSE και Sciences Po παγκοσμίως.
- Συνέπειες φήμης: σοβαρή και μακροχρόνια βλάβη στη διεθνή αξιοπιστία του Παντείου ως εταίρου σε διεθνείς ακαδημαϊκές συνεργασίες.».

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΣΟΦΙΑ ΖΑΧΑΡΑΚΗ

Εσωτερική Διανομή

1. Γραφείο Υπουργού
2. Γραφείο Υφυπουργού, κ. Ν. Παπαϊωάννου
3. Γραφείο Υπηρεσιακού Γραμματέα